

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **R.** zastúpeného JUDr. M. proti žalovanému: **S.**, zastúpeného JUDr. J., **o určenie platnosti odstúpenia od zmluvy**, vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 22 Cbs 6/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 22 Cbs 6/2005-170 zo dňa 19. januára 2006 a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Obo 88/2006-230 zo dňa 18. októbra 2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolací súd rozsudok súdu prvého stupňa a rozsudok odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave, ako súd prvostupňový, rozsudkom č. k. 22 Cbs 6/2005-170 zo dňa 19. 01. 2006, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia platnosti odstúpenia od Zmluvy o prevode 100% obchodného podielu zo dňa 03. 08. 2004 v obchodnej spoločnosti H., a to z dôvodu nezaplatenia odplaty za prevod obchodného podielu v sume 200.000,-- Sk ako podstatného porušenia zmluvných podmienok. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že v konaní úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v sume 10.628,-- Sk proti žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal. Zároveň podľa § 148 ods. 1 O. s. p. zaviazal neúspešného žalobcu nahradiť štátu trovy konania na v sume 1 065,-- Sk, vzniknuté v súvislosti so svedeckým dokazovaním. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil súd prvého stupňa s odkazom na ustanovenia § 115 a § 345 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka, ako aj zistený skutkový stav, na základe ktorého ustálil, že neboli splnené zákonné podmienky pre odstúpenie žalobcu od zmluvy o prevode obchodného podielu. Zmluva o prevode obchodného podielu bola medzi účastníkmi uzavretá platne podľa § 115 Obchodného zákonníka. Prvostupňovému súdu z vykonaného dokazovania nevyplývalo neuhradenie

dohodnutej odplaty za prevod obchodného podielu žalovaným žalobcovi. Za doklad o zaplatení dohodnutej odplaty za prevod obchodného podielu považoval samotnú zmluvu o prevode obchodného podielu. Podľa jeho názoru bolo právne nevýznamné, či k úhrade došlo priamo pri podpise tejto zmluvy alebo aj s väčším (skorším) časovým odstupom. Za dôkaz preukazujúci skoršie zaplatenie dohodnutej odplaty považoval aj to, že žalobca odovzdal vlastnoručne podpísanú zmluvu o prevode obchodného podielu do dispozície žalovaného, čo logicky vylučuje, aby žalovaný mal vedomosť alebo mohol predvídať, že žalobca nebude mať záujem na plnení v prípade porušenia zmluvy nevykonaním platby pri jej podpise žalobcom tak, ako to pre konštatovanie podstatného porušenia zmluvy, zakladajúceho právo odstúpenia žalobcu, predpokladá § 345 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka. Iný dôkaz preukazujúci zaplatenie dojednanej odplaty v konaní preukázaný nebol.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal odvolanie žalobca domáhajúc sa zmeny napadnutého rozsudku podľa § 220 O. s. p. tak, že odvolací súd žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov konania. Namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia prvostupňového súdu dôvodiac absenciou vysvetlenia, ktoré skutočnosti súd považoval za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Vytkol súdu prvého stupňa, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci. Tvrdil, že žalovaný mu odplatu za prevod obchodného podielu spoločnosti H., nikdy nezaplatil, a ani v konaní nebol žalovaným predložený žiaden dôkaz o tom, že pred 30. 01. 2004, kedy došlo k uzavretiu prvej zmluvy, zaplatil odplatu za prevod obchodného podielu v sume 200 000,-- Sk. Poukázal na to, že účastníkmi nebolo v konaní spochybnené, že k zaplateniu ceny za prevod obchodného podielu podľa zmluvy zo dňa 03. 08. 2004 nedošlo ani pri jej podpise žalobcom, ktorý ju podpísal tri týždne pred žalovaným, ani pri jej uzavretí, t. j. pri jej podpísaní žalovaným, a ani neskôr. Preto sa domnieval, že súd o tejto skutočnosti nemohol mať žiadnu dôvodnú a závažnú pochybnosť, napriek tomu na túto skutočnosť neprihliadol. Uviedol, že existujú najmenej dve zmluvy o prevode obchodného podielu, jedna bola uzavretá v januári 2004 a druhá v auguste 2004, a to bez toho, aby zmluva z januára bola nahradená zmluvou z augusta. Mal za to, že plnenie, resp. neplnenie, ktorejkoľvek z povinností, upravených v zmluve z januára 2004, nemôže byť posudzované vo vzťahu k plneniu, či neplneniu povinností upravených v zmluve z augusta 2004. Vzhľadom k tvrdeniu žalovaného, že k zaplateniu ceny za prevod obchodného podielu došlo

už v januári 2004, z jeho strany mohlo ísť o plnenie povinností vyplývajúcich nanajvýš tak zo zmluvy z januára 2004, rozhodne nie zo zmluvy z 03. 08. 2004. Táto zmluva v tom čase neexistovala, a v tom čase ani nevznikli z nej vyplývajúce práva a záväzky, vrátane záväzku žalovaného plniť cenu za prevod obchodného podielu založeného zmluvou. Upriamil pozornosť na to, že práve na základe Zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 03. 08. 2004, z ktorej žalovaný nezaplatil cenu, bol žalovaný zapísaný do obchodného registra ako spoločník a konateľ spoločnosti H.. Odvolateľ zastal názor, že vzhľadom k tomu, že právnym titulom zápisu žalovaného do obchodného registra bola len Zmluva o prevode obchodného podielu zo dňa 03. 08. 2004, v prípade ktorej žalovaný svoj peňažný záväzok v sume 200 000,-- Sk nepopierateľne nesplnil, otázku zaplatenia ceny bolo v tejto veci potrebné posudzovať výlučne iba vo vzťahu k existencii dôvodov odstúpenia vzťahujúcich sa na Zmluvu o prevode obchodného podielu zo dňa 03. 08. 2004, a nie vo vzťahu k akejkoľvek inej, skôr uzavretej zmluve, alebo vo vzťahu k údajnému a ničím nepreukázateľnému plateniu bližšie neidentifikovateľnej sumy žalovaného žalobcovi.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 6 Obo 88/2006-230 zo dňa 18. 10. 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12. 11. 2007, rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 O. s. p. a uložil žalobcovi povinnosť uhradiť v odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v sume 6 328,30 Sk podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. Odvolací súd, vo vzťahu s rozhodujúcej skutočnosti, tzn. k otázke, či na strane žalobcu, ako veriteľa zo zmluvy o prevode obchodného podielu, sú dané právne dôvody odstúpenia od zmluvy v zmysle § 345 Obchodného zákonníka, t. j., či žalovaný ako dlžník z tejto zmluvy svoj záväzok splatiť odplatu za obchodný podiel splnil alebo nie, konštatoval, že žalovaný cenu za prevod obchodného podielu síce nezaplatil pri uzavieraní zmluvy, ktorú žalobca podpísal dňa 12. 07. 2004 a žalovaný dňa 03. 08. 2004 (s osvedčenými podpismi), no vyplýva to z právneho úkonu, t. j. zo zmluvy o prevode 100% obchodného podielu spoločnosti H., ktorú tieto subjekty podpísali ešte dňa 30. 01. 2004 (bez osvedčených podpisov v slovenskej a anglickej verzii). Odvolaciemu súdu z uvedeného vyplynulo, že žalovaný, ako nadobúdateľ, zaplatil za prevod obchodného podielu žalobcovi 200 000,-- Sk, pričom žalobca písomné potvrdenie o zaplatení od žalovaného v predmetnom konaní žiadnymi inými dôkazmi nevyvrátil, a z týchto skutočností možno dať za pravdu tvrdeniu žalovaného, že cenu za prevod obchodného podielu žalobcovi zaplatil. Vedomosť žalobcu o zaplatení ceny

za prevod obchodného podielu vyvodil súd prvého stupňa i z toho, že žalobca ako prvý dňa 12. 07. 2004 podpísal zmluvu s rovnakým textom, aký obsahuje slovenský preklad Zmluvy o prevode obchodného podielu z 30. 01. 2004 (s osvedčeným podpisom), a tento návrh zmluvy následne postúpil žalovanému. Odvolací súd záverom konštatoval, že žalobca ani v rámci odvolacieho konania neunesol dôkazné bremeno o nezaplatení ceny odplaty za prevod obchodného podielu žalovaným.

Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj proti rozsudku odvolacieho súdu, mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p. žiadajúc, aby dovolací súd rozsudky súdov oboch stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania uviedol, že oboma rozhodnutiami bol porušený zákon, nakoľko konajúce súdy sa v prejednávacej veci neriadili zákonnými ustanoveniami § 1, § 2, § 6, § 120 ods. 1, § 132, § 157 ods. 2, § 219, § 220 O. s. p. a ustanoveniami § 115 ods. 3, § 344, § 345 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka, a podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania na strane žalobcu, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Podľa jeho názoru je v predmetnom súdnom konaní právne irelevantnou skutočnosťou otázka, či na základe Zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 03. 08. 2004, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, došlo k úhrade odplaty za prevod obchodného podielu žalovaným alebo nie, teda či žalobca dňa 26. 08. 2004 platne odstúpil od zmluvy o prevode obchodného podielu v obchodnej spoločnosti H.. Zdôraznil, že zo súdneho spisu je zrejmé, že medzi účastníkmi konania bola podľa § 115 ods. 3 Obchodného zákonníka uzavretá len jedna relevantná zmluva o prevode obchodného podielu, ktorá mala písomnú formu s osvedčenými podpismi, a to zmluva podpísaná žalovaným dňa 03. 08. 2004. Skoršia zmluva o prevode obchodného podielu (z januára 2004), na ktorú konajúce súdy vo svojich rozhodnutiach poukazujú, a s ktorou spájajú svoje úvahy o úhrade odplaty za prevod obchodného podielu, jednak nemá zákonom stanovené náležitosti, medzi účastníkmi konania nezaložila žiadny právny vzťah, a navyš táto ani nebola predpokladom na zmenu zápisu v obchodnom registri obchodnej spoločnosti H.. Z tohto dôvodu, aj pri existencii zásady voľného hodnotenia dôkazov, akékoľvek úvahy konajúcich súdov, týkajúce sa splnenia záväzku žalovaným vo vzťahu k žalobcovi ešte pred samotným vznikom tohto záväzku, nemajú právne opodstatnenie. V tejto súvislosti poukázal na to, že hoci konajúce súdy vychádzali z toho, že k úhrade odplaty za prevod obchodného

podielu mohlo dôjsť ešte v mesiaci január 2004, v konaní nebol ani o tejto skoršej úhrade predložený v súlade s § 120 ods. 1 O. s. p. žiadny relevantný dôkaz. V súvislosti s uvedenými skutočnosťami, generálny prokurátor upriamil pozornosť na to, že ani jeden z konajúcich súdov nemal k dispozícii hodnoverný dôkaz preukazujúci úhradu odplaty za prevod obchodného podielu zo strany žalovaného, ktorý je tiež zaťažený dôkaznou povinnosťou v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p., pričom konštatovanie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o nezaplatení ceny odplaty za prevod obchodného podielu žalovaným, nemá opodstatnenie, nakoľko takýto negatívny dôkaz vlastne nie je možné ani použiť, pričom ani žalovaný o svojom tvrdení žiadny jednoznačný dôkaz nepredložil. Upozornil na nedostatočné vyhodnotenie predložených dôkazov, hlavne vzájomnej súvislosti tvrdení žalovaného ohľadne úhrady odplaty. Zdôraznil, že vlastný text čl. III ods. 2 zmluvy o prevode obchodného podielu, ktorá na jednej strane uvádza, že kúpna cena v celej výške bude splatená pri podpise tejto zmluvy a súčasne uvádza, že prevodca potvrdzuje jej prijatie svojím podpisom, je vnútorne protirečivý, a vzhľadom na všetky okolnosti prípadu ani nemôže slúžiť ako vlastná potvrdenka o úhrade, ako to konštatovali konajúce súdy. Tým, že obidva súdy prehliadli tieto vzájomné rozpory medzi skutkovými zisteniami, tieto rozpory neodstránili, ale práve naopak, bez akejkoľvek opodstatnenosti sa jednostranne priklonili k tvrdeniam žalovaného, zaťažili tým konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Za dôkaz o tom, že konajúce súdy sa v prejednávanej veci (bez odstránenia vzájomných rozporov týkajúcich sa preukázania okamihu úhrady odplaty za prevod obchodného podielu žalovaným) jednostranne priklonili na stranu žalovaného, označil aj jeho výpoveď z 08. 12. 2005, z ktorej je zrejmé, že ani sám žalovaný nevie ustáliť, kedy k úhrade došlo (č. 1. 117). Záverom poukázal generálny prokurátor na to, že žalovaný podaním, doručeným prvostupňovému súdu dňa 21. 04. 2005 (č. 1. 23), podal v prejednávanej veci vzájomný návrh, ktorý bol uznesením tohto súdu č. k. 22 Cbs 6/2005-82 zo dňa 27. 06. 2005 vylúčený na samostatné konanie. Z oznámenia prvostupňového súdu zo dňa 16. 6. 2008 vyplýva, že konanie o vzájomnom návrhu žalovaného nebolo doposiaľ zrealizované.

K mimoriadnemu dovolaniu sa podaním zo dňa 05. 03. 2009 vyjadril žalovaný. Stotožňujúc sa so správnosťou oboch napadnutých rozsudkov, pri súčasnej neakceptácii dôvodov mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť. Prezentoval nesúhlas s právnou argumentáciou generálneho prokurátora, a to najmä vzhľadom na výsledky doteraz vykonaného dokazovania a právneho posúdenia veci.

Poukázaním na ustanovenia § 266 ods. 3 a § 325 Obchodného zákonníka a ich výklad ozrejmil zo svojho pohľadu právne posúdenie skoršieho plnenia zmluvy vo vzťahu k praxi, ktorú účastníci medzi sebou zaviedli pri uzatváraní zmlúv o prevodoch obchodného podielu. Mal za to, že generálny prokurátor si nesprávne vyložil obsah zmluvného vzťahu založeného účastníkmi konania, keď skúmanie všetkých okolností spojených s prejavom vôle účastníkov konania, rokovaní pri uzatváraní zmlúv a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, považuje za právne nepodstatné. Dôvodil, že nevyhnutným k posúdeniu skutočnej vôle zmluvných strán a jej súladu či nesúladu s obsahom zmluvy z augusta 2004, je zistenie, akú prax mali strany medzi sebou zavedenú, a aké okolnosti mali vplyv na plnenie povinnosti z augustovej zmluvy o prevode obchodného podielu. V súvislosti s posúdením rozporu obsahu čl. III bod 2 zmluvy s tvrdeniami žalobcu, vyslovil súhlas s postojom generálneho prokurátora, že v súdnom konaní nie je možné dokazovať nekonanie, ale len konanie. Z uvedeného vyvodil, že vzhľadom na aktívne smerovanie dôkaznej povinnosti účastníkov konania bolo povinnosťou žalobcu dokazovať svoje tvrdenie, že kúpna cena za prevod obchodného podielu nebola do dnešného dňa žalovaným zaplatená, keď túto skutočnosť žalobca potvrdil až trikrát podpísaním zmlúv o prevode obchodného podielu v januári, apríli a auguste 2004, s tým, že samotná zmluva je potvrdením o zaplatení. Problematiku nesprávneho prekladu zmluvy o prevode obchodného podielu do slovenského jazyka rozobral z hľadiska právneho posúdenia prejavu vôle účastníkov v ustanovení čl. III. bodu 2 zmluvy pomocou výkladu § 266 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka, ako aj platnej anglickej gramatiky, z čoho jednoznačne usúdil, že žalovaný svojím podpisom potvrdil zaplatenie ceny za prevod obchodného podielu v bližšie neurčenom čase pred podpisom augustovej zmluvy. Súhlasne s názorom generálneho prokurátora zdôraznil, že slovenská verzia čl. III bodu 2 zmluvy je v absolútnom rozpore so skutočným skutkovým stavom a obsahom anglickej verzie zmluvy, ktorú žalovaný v čase jej podpísania, vzhľadom na to, že neovláda slovenský jazyk, iba jazyk anglický, považoval a stále považuje za skutočný prejav svojej vôle. S poukazom na výklad § 263 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 2 ods. 3 O. s. p. a § 10 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, sa žalovaný vyjadril aj k právnemu posúdeniu charakteru čl. III bodu 2 zmluvy o prevode obchodného podielu ako potvrdenky o úhrade. V tomto smere sa domnieval, že vzhľadom na zmluvnú voľnosť účastníkov konania môže aj zmluva slúžiť ako potvrdenka o úhrade, nakoľko ustanovenie o zmluvnej voľnosti nie je v rozpore so žiadnym ustanovením Obchodného zákonníka a ani iných súvisiacich predpisov. Okrem toho poukázal na to, že keďže zmluvnými stranami zmluvy o prevode obchodného podielu boli fyzické osoby –

nepodnikatelia, nevzťahoval sa na nich právny režim § 10 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, tzn. nebolo ich povinnosťou vyhotovovať o zaplatení ceny prevodu obchodného podielu účtovný záznam. Záverom upriamil žalovaný pozornosť na rozpornosť stanovísk Generálnej prokuratúry SR, vydaných pri prejednávaní právneho vzťahu účastníkov konania v občianskoprávnom a trestnom konaní. Stanovisko generálnej prokuratúry v predmetnom občianskoprávnom konaní, ktorým generálna prokuratúra poskytuje ochranu právnomu postaveniu žalobcu, ako osobe poškodenej konaním žalovaného, podrobil komparácii so stanoviskom vydaným v trestnom konaní, vedenom na Krajskom riaditeľstve PZ, Úrade justičnej a kriminálnej polície v Trnave pod ČVS: KRP-90/OEK-TT-2004 pre trestný čin podvodu, iniciovanom na podnet žalovaného, ako poškodeného voči žalobcovi, ako podozrivému, z ktorého je zjavná potreba prešetrenia žalobcovho podozrivého konania nevykazujúceho charakter štandardného obchodného správania sa v obchodných vzťahoch, nevidiac v ňom žiadny ekonomický zmysel.

Žalobca sa k mimoriadnemu dovolaniu vyjadril podaním zo dňa 07. 04. 2009. Navrhol mimoriadnemu dovolaniu vyhovieť a zrušiť oba rozsudky súdov nižších stupňov z dôvodov namietaných generálnym prokurátorom. Dal do pozornosti dovolacieho súdu nález Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 243/2007, obsahujúci všeobecne platný princíp ozrejmujúci postoj k výkladu nejednoznačných dojednaní v zmluvách, podľa ktorého: „... ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, javí sa byť spravodlivým vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy uložil. Zmyslom tohto princípu je neumožniť strane naformulovať v zmluve ustanovenie pripúšťajúce viacerý výklad a následne v zlej viere zneužiť mnohoznačnosti tohto ustanovenia na úkor záujmov druhej zmluvnej strany...“. Demonštroval ním svoje stanovisko o zásadnom význame citovaného nálezu pre posúdenie aplikácie sporného čl. III bodu 2. vety druhej Zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 03. 08. 2008.

Reakciou na žalobcovo vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu bolo podanie žalovaného zo dňa 18. 06. 2009, v ktorom vyslovil nesúhlas s právnou argumentáciou žalobcu, obsiahnutou v jeho vyjadrení sa k mimoriadnemu dovolaniu. Rozborom predloženého nálezu ÚS SR a §-u 266 ods. 4 Obchodného zákonníka, za súčasného použitia Krátkeho slovníka slovenského jazyka pre ozrejmenie pojmu „výraz“, dospel žalovaný k záveru o neaplikovateľnosti predloženého nálezu ÚS SR dôvodiac tým, že tento je

aplikovateľný len na prípady potreby výkladu pojmov a výrazov použitých v zmluve, a nie na prípady potreby výkladu samotného prejavu vôle zmluvných strán danej Zmluvy. Ďalší obsah textu podania žalovaného bol identickým s obsahom jeho vyjadrenia sa k mimoriadnemu dovolaniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. s. p.), po zistení, že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e, § 243f, § 243h O. s. p., preskúmal rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa, ako aj konania, ktoré im predchádzali, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (243a ods. 1 O. s. p.) v napadnutom rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p., a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Dovolací súd pri tomto preskúmaní zistil, že závery generálneho prokurátora vyplývajú z obsahu spisu a aj po právnej stránke sú správne. Teda napadnutými rozhodnutiami oboch súdov nižších stupňov bol porušený zákon nedôsledným riadením sa oboch konajúcich súdov zákonnými ustanoveniami § 1, § 2, § 6, § 120 ods. 1, § 132, § 157 ods. 2, § 219, § 220 O. s. p. a ustanoveniami § 115 ods. 3, § 344, § 345 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka. Boli tak splnené zákonné predpoklady pre dôvodné podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom obsiahnuté v ustanovení § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p. v spojení s ustanovením § 243e ods. 1 O. s. p.

Podľa § 1 O. s. p., Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 2 O. s. p., v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne a dbajú pri tom na to, aby nedochádzalo k porušeniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

Podľa § 6 O. s. p., v konaní postupuje súd v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Podľa § 132 O. s. p., dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 219 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vecne správne.

Podľa § 220 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 115 ods. 3 Obchodného zákonníka, zmluva o prevode obchodného podielu musí mať písomnú formu a podpisy na zmluve sa musia osvedčiť. Nadobúdateľ, ktorý nie je spoločníkom, v nej musí vyhlásiť, že pristupuje k spoločenskej zmluve, prípadne stanovám, ak boli prijaté. Prevodca ručí za splácanie vkladu nadobúdateľom tohto podielu.

Podľa § 344 Obchodného zákonníka, od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon.

Podľa § 345 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak omeškanie dlžníka (§ 365) alebo veritelia (§ 370) znamená podstatné porušenie jeho zmluvnej povinnosti, je druhá strana oprávnená od zmluvy odstúpiť, ak to oznámi strane v omeškaní bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o tomto porušení dozvedela.

Podľa § 345 ods. 2 Obchodného zákonníka, na účely tohto zákona je porušenie zmluvy podstatné, ak strana porušujúca zmluvu vedela v čase uzavretia zmluvy alebo v tomto čase bolo rozumné predvídať na účel zmluvy, ktorý vyplynul z jej obsahu alebo z okolností, za ktorých bola zmluva uzavretá, že druhá strana nebude mať záujem na plnení povinností pri takom porušení zmluvy. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že porušenie zmluvy nie je podstatné.

Podľa § 243e ods. 1 O. s. p., ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p., mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Súčasťou práva na spravodlivý proces je nevyhnutná nadväznosť medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, ktorá sa musí prejaviť v odôvodnení rozhodnutia spôsobom uvedeným v citovanom ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p., ak tento vzťah nevyplýva, ide o naplnenie tzv. inej vady konania, ktorá je dovolacím dôvodom podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.. Vadou konania podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p. je nesprávnosť zisteného skutkového stavu veci nie z pohľadu vykonaného dokazovania, ale z pohľadu postupu v dôkaznom procese. O vadu pri zisťovaní skutkového stavu veci ide hlavne vtedy, ak súd v dôkaznom konaní nepostupoval v súlade s § 120 O. s. p. a nevykonal dôkaz slúžiaci k verifikácii právne významnej skutočnosti, predstavujúcej znak skutkovej podstaty aplikovateľnej právnej normy. Za situácie, kedy rozhodná skutočnosť nebola preukázaná inak, pôjde o vadu konania, a to aj vtedy, ak súd taký nevykonaný dôkaz hodnotil postupom vyplývajúcim z § 132 O. s. p. a vyvodil z neho skutkové zistenie, o ktoré oprel svoje závery.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní správne poukazuje na to, že súdy oboch stupňov sa v predmetnom konaní zaoberali právne podstatnou skutočnosťou, keď skúmali, či na základe Zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 03. 08. 2004, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, došlo k úhrade odplaty za prevod obchodného podielu žalovaným alebo nie, teda či žalobca dňa 26. 08. 2004 platne odstúpil od zmluvy o prevode obchodného podielu v obchodnej spoločnosti H.. Zo spisového materiálu vyplýva, že účastníci konania uzavreli v zmysle § 115 ods. 3 Obchodného zákonníka len jedinú právne relevantnú zmluvu o prevode obchodného podielu, v písomnej forme a s osvedčenými podpismi, a to zmluvu podpísanú žalovaným dňa 03. 08. 2004. Výlučne táto zmluva bola predpokladom na zmenu zápisu v obchodnom registri spoločnosti H.. Bezúčelne sa konajúce súdy zaoberali zmluvou o prevode obchodného podielu z januára 2004, na ktorú vo svojich rozhodnutiach poukazujú, a s ktorou spájajú úvahy o úhrade odplaty za prevod obchodného podielu. Z jej obsahu je zrejماً absencia zákonom predpísaných náležitostí a nebola východiskom pre zmenu zápisu v obchodnom registri spoločnosti. V tomto smere treba tvrdenie generálneho prokurátora o tom, že zmluva o prevode obchodného podielu z januára 2004 nebola spôsobilou založiť medzi účastníkmi konania právny vzťah, hodnotiť ako náležité. Preto úvahy oboch konajúcich súdov, týkajúce sa splnenia záväzku žalovaným vo vzťahu k žalobcovi ešte pred samotným vznikom tohto záväzku, strácajú právne opodstatnenie. Napriek tomu, že súdy oboch stupňov vychádzali z toho, že k úhrade odplaty za prevod obchodného podielu mohlo dôjsť ešte v mesiaci január 2004 (medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že sa pri uzavieraní zmluvy o prevode obchodného podielu v mesiacoch júl až august 2004 osobne nestretli, a že neprišlo k bezhotovostnej úhrade odplaty za prevod obchodného podielu), v konaní nebol o tejto skoršej úhrade produkovaný žiaden smerodajný dôkaz v súlade s § 120 ods. 1 O. s. p.. Súhlasne s názorom generálneho prokurátora, aj dovolací súd ustálil, že ani jeden z konajúcich súdov nemal k dispozícii hodnoverný dôkaz, preukazujúci úhradu odplaty za prevod obchodného podielu zo strany žalovaného. Pritom je potrebné zdôrazniť, že z hľadiska obrany v spore zaťažovala dôkazná povinnosť v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p. aj žalovaného. Nemožno akceptovať závery súdov, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o nezaplatení ceny odplaty za prevod obchodného podielu žalovaným. Takýto negatívny dôkaz nevykazuje charakter spôsobilého dôkazného prostriedku. Bez povšimnutia nemožno nechať ani nevysporiadanie sa súdov s nepredložením žiadneho jednoznačného dôkazu žalovaným, ktorým by preukázal vierohodnosť svojho tvrdenia o zrealizovanej úhrade odplaty za prevod obchodného podielu. Na margo uvedeného,

ako aj neodstránenia vzájomných rozporov, týkajúcich sa preukázania okamihu úhrady odplaty za prevod obchodného podielu žalovaným, dovolací súd poukazuje na výpoveď žalovaného zo dňa 08. 12. 2005 (č. l. 117), z ktorej je zrejmé, že ani sám žalovaný nevie ustáliť, kedy k úhrade došlo, ako dôkaz svedčiaci o jednostrannom priklonení sa súdov nižších stupňov v jeho prospech. Možno konštatovať, že právny názor konajúcich súdov v tomto smere nezodpovedá zadováženým dôkazom. V súlade s § 132 O. s. p. bolo povinnosťou súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu hodnotiť každý predložený dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, najmä pokiaľ ide o vzájomnú súvislosť tvrdení žalovaného ohľadne úhrady odplaty. Dovolací súd ďalej poukazuje na opodstatnenosť generálnym prokurátorom vytkutej rozpornosti textu čl. III ods. 2 zmluvy o prevode obchodného podielu, ktorý pojednáva o tom, že kúpna cena v celej výške bude splatená pri podpise tejto zmluvy, a zároveň uvádza, že prevodca potvrdzuje jej prijatie svojim podpisom. Vychádzajúc z okolnosti prípadu, nemôže citované rozporuplné ustanovenie zmluvy slúžiť ako vlastná potvrdenka o úhrade, ako to vyhodnotili súdy v odôvodnení svojich rozhodnutí. Konajúce súdy sa, napriek uvedeným konštatovaniam, neprihliadajúc na vzájomné rozpory v skutkových zisteniach, nevyporiadali s odstránením ich protichodnosti. Bez akejkoľvek opodstatnenosti sa jednostranne priklonili k tvrdeniam žalovaného, čím zaťažili konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Majúc na zreteli ozrejmienie uvedených skutočností, ako aj skutočností, ktoré vyšli najavo počas dovolacieho konania (obsiahnutých vo vyjadreniach oboch účastníkov konania k mimoriadnemu dovolaniu a v reakcii žalovaného na vyjadrenie sa žalobcu k mimoriadnemu dovolaniu), bude žiaduce, aby sa súd prvého stupňa, okrem odstránenia vyššie opísaných rozporov, zaoberal námietkami žalovaného i žalobcu ohľadne vytknutého nepresného prekladu anglického originálu zmluvy o prevode obchodného podielu (žalovaný už vo vyjadrení k žalobe na č. l. 28 poukázal na nepresný preklad zmluvy), oboznámil sa so stavom konania o vzájomnom návrhu žalovaného (žalovaný podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 21. 4. 2005 (č. l. 23) podal v prejednávanej veci vzájomný návrh, ktorý bol uznesením tohto súdu č. k. 22 Cbs 6/2005-82 zo dňa 27. 06. 2005 vylúčený na samostatné konanie; z oznámenia prvostupňového súdu zo dňa 16. 06. 2008 vyplýva, že konanie o vzájomnom návrhu žalovaného nebolo doposiaľ zrealizované, zistil stav trestného konania vedeného na Krajskom riaditeľstve PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície v Trnave ČVS: KRP-90/OEK-TT-2004 proti žalobcovi pre trestný čin podvodu, iniciovaného

generálnym prokurátorom SR na podnet žalovaného, ako poškodeného, na ktoré upozornil žalovaný vo svojom vyjadrení sa k mimoriadnemu dovolaniu.

Všetky vyššie opísané skutočnosti zakladajú opodstatnenosť podania mimoriadneho dovolania v zmysle ustanovenia § 243e O. s. p. v spojení s ustanovením § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté rozsudky oboch súdov nižších stupňov a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa. Súd nižšieho stupňa sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu. V novom rozhodnutí rozhodnú o trovách pôvodného konania, ako aj trov dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2010

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu